

Unele aspecte din relațiile româno-sovietice din a doua jumătate a secolului al XX-lea. Interviu cu istoricul și traducătorul Vasile Buga

Vasile BUGA este istoric și traducător român, născut la 19 decembrie 1938 în comuna Sărățeanca, județul Buzău. A absolvit în anul 1962 Institutul Pedagogic „Maxim Gorki” din București, specializarea Litere (limba și literatura rusă, limba și literatura română). Între anii 1962 și 1966 a fost preparator la Facultatea de Limbi și Literaturi Slave a Universității din București, iar în perioada 1966–1989 a activat ca referent în cadrul Secției Relații Externe și Cooperare Economică Internațională a Comitetului Central al Partidului Comunist Român. În anul 1983 a obținut titlul de doctor în istorie.

După 1990, și-a desfășurat activitatea în serviciul diplomatic al României, ocupând funcțiile de secretar I și consilier diplomatic la Ambasada României la Moscova (1990–1993), consilier diplomatic la Ambasada României la Praga (1996–2000), precum și consilier diplomatic la Ambasada României la Moscova (2000–2002).

În anii următori, activitatea sa profesională s-a concentrat asupra cercetării relațiilor româno-sovietice în cadrul Institutului Național pentru Studierea Totalitarismului al Academiei Române. După anul 2010, este cercetător emerit al Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, coordonând totodată Centrul de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu”.

Prin contribuțiile sale științifice și prin volumul semnificativ de publicații, Vasile Buga se impune ca un specialist de referință în studiul relațiilor româno-sovietice.

Cum s-au construit relațiile româno-sovietice după 1968?

După depășirea tensiunii apărute în urma crizei cehoslovace, în timpul căreia conducerea română a criticat sever intervenția armată în Cehoslovacia a celor cinci țări participante la Tratatul de la Varșovia (21 august 1968), raporturile româno-sovietice au intrat în etapa unei relative normalizări.

Schimbul de scrisori la nivelul conducerilor celor două partide efectuat în zilele următoare crizei a indicat că nici la Moscova, nici la București nu se

dorea o continuare a stării de încordare. După încheierea convorbirilor sovieto-cehoslovace de la Moscova, accentele critice la adresa Uniunii Sovietice au fost estompate în mare măsură, chiar dacă în cadrul unor convorbiri ulterioare această tematică a fost reluată, fără a se ajunge la o apropiere deplină a opiniilor.

Acest lucru a fost demonstrat în cadrul convorbirilor la nivel înalt de la Moscova, din 16 mai 1969. Depășind cu tact problematica legată de criza cehoslovacă, liderii celor două partide [PCR și PCUS – nota red.], Nicolae Ceaușescu și, respectiv, Leonid Brejnev, au demonstrat voința reciprocă de a identifica în comun soluții pentru rezolvarea diferitelor probleme ale colaborării bilaterale, care se acumulaseră între timp, de a nu lăsa ca neînțelegerile dintre partide să se acumuleze și să se adâncească.

Depășirea momentului critic în raporturile româno-sovietice în cursul convorbirilor din 16 mai 1969 nu a însemnat însă și clarificarea în totalitate a problemelor ce continuau să existe.

Vizita la București, la începutul lunii august 1969, a președintelui SUA, Richard Nixon, prima vizită a unui președinte american în România, a fost de natură să readucă răceala și neîncrederea în raporturile dintre București și Moscova, în ciuda tuturor măsurilor de precauție ale conducerii române, deloc interesată în folosirea vizitei în scopul iritării conducerii de la Moscova.

Cu prilejul prezenței la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al Tratatului de la Varșovia (Moscova, 3-4 decembrie 1969) a avut loc o nouă întâlnire româno-sovietică la nivel înalt (5 decembrie), cu prilejul căreia Nicolae Ceaușescu a exprimat disponibilitatea de a se căuta împreună căile asigurării dezvoltării în continuare a relațiilor de colaborare reciproc avantajase dintre cele două partide și state.

În aceste circumstanțe, la 19 mai 1970, la Moscova a avut loc o nouă întâlnire româno-sovietică la nivel înalt, care a avut meritul de a clarifica problemele care generaseră iritarea conducerii de la Moscova și să identifice căile menite să readucă raporturile bilaterale pe făgașul normalizării

În pofida evoluției sinuoase a relațiilor româno-sovietice la nivelul celor două conduceri, este de remarcat faptul că în toată această perioadă între România și URSS au continuat schimburile economice și tehnico-științifice, culturale, între organizațiile de masă și obștești, precum și la nivelul organelor locale. Extrem de importantă a fost voința și capacitatea conducerilor celor două partide de a menține, cu tact și diplomatie, raporturile bilaterale într-un cadru de normalitate. Aceasta a creat condițiile care au permis semnarea la București, la 7 iulie 1970, de către premierii celor două state – Ion Gheorghe Maurer și, respectiv, Alexei Kosîghin – în urma unor negocieri anevoioase, a noului *Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre RSR și URSS*, care a înlocuit vechiul Tratat încheiat la 4 februarie 1948. Este de remarcat faptul că deși în presă se anunțase că delegația sovietică urma să fie condusă de Leonid Brejnev, secretarul general al CC al PCUS, Președintele Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, acesta nu s-a mai deplasat la București, din motive de sănătate. Chiar dacă modificarea intervenită a

ridicat unele semne de întrebare la nivelul conducerii române privind motive reale ale schimbării nivelului delegației sovietice, aceasta nu a împiedicat efectuarea la termenul prevăzut a vizitei.

Beneficiind de cadrul favorabil oferit de noul Tratat politic de bază, raporturile dintre cele două state vecine au continuat să se extindă în plan politic, economic, tehnico-științific, precum și în domeniile culturii și învățământului etc.

Un rol important în acest sens l-au avut întâlnirile, devenite tradiționale, începând din anul 1972 din Crimeea, dintre liderii celor două partide și state – Nicolae Ceaușescu și Leonid Brejnev – care au prilejuit de fiecare dată abordarea unor probleme majore ale relațiilor bilaterale, inclusiv a unor probleme spinoase, îndeosebi pe aspecte de politică externă, dar și pe chestiuni vizând tratarea diferită în cele două țări a diferitelor aspecte ale istoriei comune a celor două țări, cu precădere cele referitoare la destinul Basarabiei.

Vă rog să-mi spuneți ce vă amintiți din vizita lui N. Ceaușescu în luna august 1976 la Chișinău? Care a fost scopul vizitei și cu ce impresii a revenit liderul român la București?

Aș evidenția în mod deosebit anul 1976, care s-a remarcat prin intensitatea contactelor politice româno-sovietice. Am în vedere vizita efectuată la București, în mai 1976, a lui K.F. Katușev, secretar al CC al PCUS, pentru consultări bilaterale, înaintea Consfăturii de la Berlin a partidelor comuniste și muncitorești din Europa.

În acest cadru se cuvine a fi relevată semnificația aparte a declarației făcute la 2 iunie 1976 de către Nicolae Ceaușescu la Congresul Culturii și Educației Socialiste potrivit căreia „*România nu are probleme teritoriale sau de altă natură cu Uniunea Sovietică și cu celelalte țări socialiste vecine*” și că aceasta dorea ca granițele sale cu toate statele vecine „*să fie granițe ale prieteniei și colaborării*”.

Declarația, care a avut un ecou pozitiv la Moscova, a fost urmată de vizita pe care Nicolae Ceaușescu a efectuat-o, împreună cu Elena Ceaușescu, la 1-2 august 1976 în RSS Moldovenească (prima vizită a unui șef de stat în această republică sovietică) și apoi în RSS Gruzină și RSS Armeană.

Precizez că nu am participat la această vizită, așa că am să mă rezum să fac câteva aprecieri bazate pe stenograma convorbirilor de la Chișinău, păstrată în Fondul CC al PCR de la Arhivele Naționale ale României.

La convorbiri au participat, din partea conducerii de partid și de stat a RSSM, în afara lui Ivan Bodiul, prim-secretar al CC al PC din Moldova: I. Iliășenko, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al RSSM, G. Eremei, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, secretari ai CC al PC din Moldova, P. Lucinski, prim-secretar al Comitetului orășenesc de partid Chișinău (acesta din urmă a făcut o vizită la București în același an).

I. Bodiul a exprimat bucuria pentru vizita delegației române, a prezentat o serie de rezultate ale republicii în diferite domenii de activitate. A manifestat, de asemenea, dorința lărgirii legăturilor dintre România și RSSM în diferite domenii.

La rândul său, liderul român a exprimat mulțumiri pentru primirea acordată, a împărtășit din experiența și rezultatele României în domeniile industriei, agriculturii, culturii, a subliniat disponibilitatea pentru dezvoltarea schimburilor de experiență cu RSSM pe diferite planuri. Delegația română a vizitat Complexul agro-industrial „Victoria”, uzina de semiconductori „Microprovod”, unde a avut loc un miting al prieteniei, precum și Expoziția realizărilor economiei naționale a RSSM.

Care a fost reacția liderilor de la Moscova privind vizita lui N. Ceaușescu la Chișinău?

Trebuie precizat că partea română, preocupată să nu trezească suspiciuni la Moscova, a avut în vedere să sublinieze în mod constant că încadra vizita în cadrul raporturilor generale cu URSS. Or, după declarația clară a secretarului general al PCR făcută la 2 iunie la Congresul Culturii și Educației Socialiste privind absența vreunor revendicări teritoriale, au fost întrunite condițiile care să spulbere orice suspiciuni din partea conducerii de la Moscova.

Discuția care a avut loc 3 august 1976, în Crimeea, între Nicolae Ceaușescu și Leonid Brejnev a fost de natură să evidențieze dorința celor doi conducători de a promova în continuare relațiile bilaterale, mai ales după declarația explicită a liderului român potrivit căreia între cele două țări nu mai existau probleme „care să poată crea vreun motiv de fricțiune sau de neînțelegere”, îndemnând să fie lăsate la o parte „problemele care au creat greutate în trecut”.

Cu acest prilej, la întrebarea cum s-a desfășurat vizita liderului român în RSSM, Nicolae Ceaușescu a precizat că a rămas cu impresii bune în legătură cu primirea rezervată în timpul vizitei. La rândul său, Leonid Brejnev i-a comunicat interlocutorului său că a vorbit cu Ivan Bodiul, care l-a informat despre vizita delegației române la uzina de semiconductori „Microprovod” din Chișinău, mitingul prieteniei organizat cu acest prilej, subliniind, totodată, că a rămas cu impresii bune despre întâlnirea cu oaspeții români.

În cadrul convorbirii dintre secretarii generali ai celor două partide, de ambele părți a fost exprimată dorința largirii contactelor bilaterale, inclusiv în zona de frontieră. Nu au fost ocolite nici problemele mai sensibile referitoare la modul în care erau reflectate în cele două țări aspecte ale istoriei comune, convenindu-se luarea de măsuri vizând încetarea apariției unor asemenea publicații.

Care a fost specificul vizitei lui L. Brejnev la București în toamna anului 1976?

O semnificație aparte a avut vizita oficială în România a secretarului general al CC al PCUS, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al URSS, L.I. Brejnev, pe 22-24 noiembrie 1976, la 11 ani după vizita la Moscova a delegației de partid și guvernamentale române conduse de către secretarul general al CC al PCR, Nicolae Ceaușescu. Vizita liderului sovietic a marcat o etapă importantă în relațiile bilaterale. În pofida unor reproșuri respinse cu calm de liderul român,

vizând evitarea de către România a coordonării unor acțiuni de politică externă, a fost evidențiată dorința comună de dezvoltare a relațiilor dintre cele două partide și state. Liderul român a repetat declarația făcută la Congresul Culturii și Educației Socialiste, precum și în timpul vizitei în RSSM cu privire la faptul că „granițele dintre România și Uniunea Sovietică trebuie să devină granițe ale păcii și colaborării active”, subliniind însemnătatea adoptării de comun acord a unor măsuri „care să impulsioneze schimbul mai larg și mai liber de cetățeni” sub diferite forme între cele două țări.

Mai mult, acesta a făcut o declarație temerară, la peste un an de la semnarea Actului Final de la Helsinki, propunând lichidarea gardului de sârmă ghimpată la frontiera dintre cele două țări. „Și pentru că suntem între noi – sublinia Nicolae Ceaușescu – trebuie să spun că *este greu de înțeles de ce este nevoie ca la granițele noastre să mai păstrăm sârma ghimpată. Ori ne este teamă că cetățenii noștri nu se vor putea înțelege?!'*”, după care a continuat: „*Cred că ar trebui să ne gândim să înlăturăm unele lucruri care într-adevăr sunt anormale între două țări socialiste care sunt și vecine în același timp și care au vechi tradiții de colaborare și [pe care] trebuie să le ridicăm pe o treaptă superioară*”. Este de notat, că luat complet prin surprindere de o asemenea declarație curajoasă pentru acel moment, Leonid Brejnev nu a avut nicio replică.

Vizita lui Leonid Brejnev la București s-a încheiat prin semnarea *Declarației privind dezvoltarea continuă a prieteniei frățești dintre PCR și PCUS, dintre România și Uniunea Sovietică*, care a stat la baza dezvoltării în anii următori a raporturilor româno-sovietice.

Ce impresii a lăsat I. Bodiul în timpul vizitei sale la București în decembrie 1976?

Contactele stabilite cu autoritățile de la Chișinău la începutul lunii august 1976 au permis realizarea vizitei în România, la invitația lui Nicolae și Elena Ceaușescu, în zilele de 3-7 decembrie 1976 a lui Ivan Bodiul, prim-secretar al CC al PC din Moldova, împreună cu soția, Claudia Bodiul. Cei doi oaspeți au fost însoțiți de către M. Platon, prim-secretar al Comitetului raional de partid Ungheni, A. Jucenko, vicepreședinte al Academiei de Științe a RSSM, și A. Gesmegian, consilier al lui Ivan Bodiul. Oaspeții au avut convorbiri la CC al PCR, au vizitat cartiere din București, unități industriale și agricole din județele Ilfov, Prahova și Brașov. La încheierea vizitei, oaspeții au fost primiți de către Nicolae și Elena Ceaușescu, care au oferit în cinstea lor un dineu, cu participarea unui număr important de membri ai Comitetului Politic Executiv al CC al PCR, precum și a unor membri ai CC și ai guvernului.

Aș reține atenția asupra toasturilor rostite de către Nicolae Ceaușescu și Ivan Bodiul la acest dineu. Pentru ca cititorii să-și facă o imagine cât mai clară a ideilor exprimate, doresc să citez câteva pasaje din toasturile rostite cu acest prilej. Liderul român a salutat vizita oaspeților, a evocat în acest cadru vizita sa în RSSM, ca și vizita din noiembrie în România a secretarului general al CC al PCUS, Leonid Brejnev. În mod pregnant, Ceaușescu a precizat că în cadrul colaborării bilaterale

„se dezvoltă și colaborarea cu vecinii noștri din imediata apropiere, ai căror soli se află de câteva zile ca oaspeți în România socialistă”.

La rândul său, Ivan Bodiul a apreciat vizita efectuată de Nicolae Ceaușescu și de soția sa în RSSM la începutul lunii august ca „un pas înțelept, ca un act de politică clarvăzătoare, care a deschis minunate relații între partea noastră a marii patrii sovietice, care se învecinează direct cu RSR”, apreciind că aceasta va permite lărgirea contactelor și schimburilor în toate domeniile. „Poporul moldovean, întregul popor sovietic – a continuat I. Bodiul – au primit cu multă bucurie această acțiune și au aprobat-o unanim”. Oaspetele a avut cuvinte de apreciere la adresa realizărilor poporului român constatate în timpul vizitei, precum și a modului în care au fost întâmpinați pretutindeni. „Am rămas – constata acesta – cu impresii de neuitat despre sinceritatea și căldura cu care am fost întâmpinați de oamenii muncii români, despre sentimentele de prietenie față de noi. Am simțit peste tot că prietenii din România au cele mai bune sentimente pentru noi”. În încheierea toastului, Ivan Bodiul a subliniat: „Suntem mândri de succesele poporului român... Suntem foarte bucuroși că avem un asemenea prieten, Nicolae Ceaușescu, și că în dumneavoastră avem un vecin și un prieten – poporul român”.

După cum se poate constata, Ivan Bodiul a exprimat cu sinceritate impresiile despre cele văzute în timpul vizitei, precum și despre atitudinea conducerii române și a poporului român față de solii de peste Prut, despre dorința dezvoltării relațiilor cu această republică în cadrul general al relațiilor României cu Uniunea Sovietică. Ca martor direct la toate momentele vizitei, pot să remarc faptul că din partea conducerii române, personal a lui Nicolae Ceaușescu, a fost vizibilă strădania de a se acorda cea mai mare atenție oaspeților din RSS Moldovenească, care au fost însoțiți permanent de către un secretar al CC al PCR.

În urma acestor contacte s-a constatat o intensificare a schimburilor din zona de frontieră cu RSSM. Au urmat, de asemenea, în august 1977, vizitele în România ale unor delegații din partea uzinei „Microprovd” și Complexului agro-industrial „Victoria”. Subliniez că cele două delegații au fost primite de către Nicolae Ceaușescu.

Cum apreciați impactul vizitelor din anul 1976 asupra relațiilor moldo-române?

De asemenea, o delegație de activiști ai PCR, condusă de către Vasile Marin, secretar al CC al PCR pentru probleme agrare, a efectuat pe 12-15 septembrie 1979 o vizită de prietenie și documentare în RSSM. În cadrul întâlnirii de la CC al Partidului Comunist din R.S.S. Moldovenească, desfășurată într-o atmosferă cordială, prietenească, Marin Vasile i-a transmis lui I. Bodiul din partea lui Nicolae Ceaușescu un salut prietenesc, împreună cu cele mai bune urări de sănătate și noi succese în activitatea de construire a socialismului în R.S.S. Moldovenească. La rândul său, I. Bodiul a mulțumit pentru mesaj, a evocat vizitele de la Chișinău și București și întâlnirile avute cu acest prilej cu liderul român și a rugat să i se transmită acestuia și conducerii PCR un „cordial salut de prietenie, precum și urări

de sănătate, noi succese” în activitatea de construire a socialismului. Delegația a avut, de asemenea, convorbiri la C.C. al P.C. din R.S.S. Moldovenească, Consiliul colhozurilor, a vizitat o serie de complexe agroindustriale de stat și colhoznice, asociații științifice și de producție, obiective agricole din R.S.S. Moldovenească.

Ca membru al acestei delegații m-am convins personal de atenția și căldura, deschiderea manifestată de gazde pe parcursul întregii vizite. Semnificativ a fost faptul că Ivan Bodiul a însoțit personal delegația română în vizitele efectuate la numeroase obiective din RSSM.

În pofida înțelegerilor realizate la nivel înalt, în anii următori în raporturile bilaterale au continuat să se manifeste deosebiri de păreri în abordarea unor probleme de politică externă, ale mișcării comuniste și muncitorești internaționale, precum și în planul relațiilor bilaterale, îndeosebi în tratarea unor aspecte ale istoriei comune a celor două popoare. Acest lucru a ieșit în evidență cu pregnanță în cursul discuțiilor purtate în timpul vizitei pe 13-14 octombrie 1978 în România a delegației PCUS conduse de A.A. Gromîko, membru al Biroului Politic al CC al PCUS, ministrul Afacerilor Externe al URSS, invitat personal de către Nicolae Ceaușescu.

Care a fost atmosfera relațiilor româno-sovietice în anii 80 ai secolului al XX-lea? Puteți să ne descrieți pe scurt problemele-cheie abordate, comportamentul liderului român și reacțiile liderilor sovietici?

Contactele româno-sovietice în anul 1980 au debutat cu vizita întreprinsă la București, la invitația secretarului general al PCR, președintele RS România, Nicolae Ceaușescu, a lui Andrei Gromîko în zilele de 31 ianuarie-2 februarie. În centrul convorbirilor purtate cu acest prilej s-au aflat, în afara raporturilor bilaterale, situația din Afganistan în urma intervenției militare a Uniunii Sovietice în această țară în decembrie 1979. Discuțiile au evidențiat diferențele de opinii în abordarea de către cele două părți a problematicii afgane, dezacordul conducerii române cu acțiunea de forță întreprinsă de Moscova. Cu acest prilej, au fost abordate, de asemenea, aspecte ale colaborării bilaterale. În acest sens, s-a subliniat importanța dezvoltării în continuare a acestor relații, a întăririi prieteniei și colaborării româno-sovietice.

După încetarea din viață, în noiembrie 1982, a lui Leonid Brejnev, contactele la nivelul conducătorilor celor două partide scad în intensitate, în principal din cauza stării de sănătate precară a succesorului acestuia, Iuri Andropov, și prezenței scurte a acestuia în fruntea conducerii de la Kremlin.

Un moment important, îndeosebi în planul relațiilor economice, l-a reprezentat vizita la București pe 30-31 ianuarie 1984, la invitația lui Nicolae Ceaușescu a lui Andrei Gromîko, membru al Biroului Politic al CC al PCUS, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, ministrul Afacerilor Externe al URSS. Demnitarul sovietic a fost cel care a readus în discuție problema reflectării în România a unor momente ale istoriei comune româno-ruse și româno-sovietice, deși se părea că această chestiune fusese scoasă de pe agenda relațiilor bilaterale. Acesta s-a arătat contrariat de faptul

că în România continuau să apară publicații în care erau tratate în mod denaturat momente din istoria comună a celor două țări, în special referitoare la problema Basarabiei, solicitând „să se pună capăt acestor stări de lucruri”.

Întâlnirea de la Moscova dintre Nicolae Ceaușescu și noul secretar general al CC al PCUS, Konstantin Cernenko, la 4 iunie 1984, avea să prilejuiască examinarea direcțiilor principale ale „dezvoltării continue” a relațiilor dintre cele două partide și state, afirmarea hotărârii comune de a adânci în continuare colaborarea politică și economică, în domeniile culturii, științei și tehnicii, învățământului, precum și în alte domenii de interes reciproc.

După alegerea, la 11 martie 1985, în funcția de secretar general al CC al PCUS a lui Mihail Gorbaciov, raporturile româno-sovietice au intrat într-o etapă nouă, necunoscută până atunci.

Este un fapt de netăgăduit că în prima etapă, Nicolae Ceaușescu, care începuse să fie izolat pe plan internațional, s-a arătat sincer interesat în dezvoltarea relațiilor cu URSS, îndeosebi în plan economic. Acest lucru a fost exprimat cu claritate în timpul primei vizite oficiale întreprinse de liderul sovietic în România, în mai 1987. Cu acest prilej au ieșit la iveală și deosebirile în optica celor doi lideri privind căile de reformare a societății. Au fost vizibile rezervele serioase ale liderului român față de reformele inițiate de M. Gorbaciov – politicile numite „perestroika” („restructurare”) și „glasnost” („transparență”). Liderul român era convins că ceea ce își dorea să întreprindă liderul sovietic în planul democratizării vieții sociale în Uniunea Sovietică, acesta făcuse cu câteva decenii în urmă.

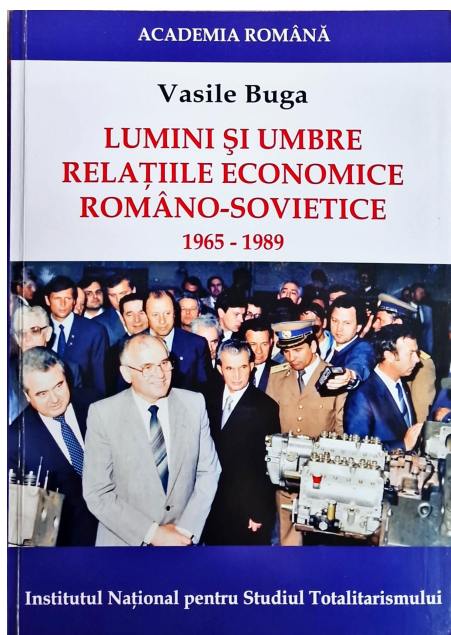
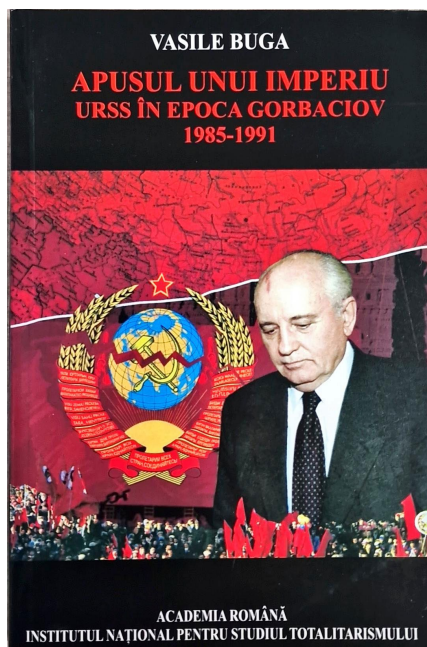
Divergențe de opinii între cei doi lideri au fost evidențiate și în cadrul vizitei oficiale în URSS pe 4-6 octombrie 1988 a secretarului general al PCR, președintele României, Nicolae Ceaușescu, precum și cu ocazia ultimei întâlniri a acestuia cu Mihail Gorbaciov la 4 decembrie 1989, la Moscova. Acestea nu au împiedicat însă, în opinia mea, dezvoltarea în continuare, uneori cu poticneli, din motive obiective, a raporturilor româno-sovietice pe toate planurile, până la evenimentele dramatice din România din decembrie 1989.

Domnule Vasile Buga, Vă mulțumesc pentru timpul acordat și pentru răspunsurile complexe la întrebările mele. În numele colegiului de redacție al Revistei *Plural. Istorie. Cultură. Societate*, Vă urăm sănătate și succes în activitatea de cercetare.

Sergiu MUSTEAȚĂ

Volumele domnului Vasile Buga:

Fotografii din volum:

Vasile Buga, *Pe muchie de cuțit. Relațiile româno-sovietice. 1965-1989*,
Ediția a II-a (București: Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2022).

Primirea de către Nicolae Ceaușescu a lui Alexei Kosighin, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., cu ocazia semnării noului Tratat de prietenie româno-sovietic. În plan secund, Sergiu Celac (București, 7 iulie 1970)

Fototeca online a comunismului românesc, Cota Z256

De la dreapta la stânga: Dumitru Popescu, Paul Niculescu-Mizil, Ion Gheorghe Maurer, V.I. Drozdenko, ambasadorul U.R.S.S. în România, și Vasile Buga, la recepția organizată de Ambasada sovietică, la aniversarea semicentenarului creării U.R.S.S. (decembrie 1972)

Arhiva personală Vasile Buga

*Nicolae Ceaușescu, Ivan Bodiul, prim-secretar al C.C. al P.C. din R.S.S.M.,
Elena Ceaușescu, Claudia Bodiul (Albița, 1 august 1976)*
A.N.I.C., Fond C.C. al P.C.R., Albume foto, Nicolae Ceaușescu, Vizite externe

Claudia Bodiul și Elena Ceaușescu (Chișinău, august 1976)
A.N.I.C., Fond C.C. al P.C.R., Albume foto, Nicolae Ceaușescu, Vizite externe

Petru Lucinski, secretar al C.C. al P.C. din R.S.S.M., și Nicu Ceaușescu, membru al Biroului C.C. al U.T.C. (Chișinău, august 1976)
A.N.I.C., Fond C.C. al P.C.R., Albume foto, Nicolae Ceaușescu, Vizite externe

Nicolae Ceaușescu și Leonid Brejnev. În plan secund, Sergiu Celac și V.I. Potapov (Crimeea, august 1976)
A.N.I.C., Fond C.C. al P.C.R., Albume foto, Nicolae Ceaușescu, Vizite externe

Întâlnire la C.C. al P.C. din Gruzia cu Eduard Șevardnadze, prim-secretar al C.C., și alți conducători de partid și de stat din R.S.S. Gruzină (Tbilisi, august 1976)

A.N.I.C., Fond C.C. al P.C.R., Albume foto, Nicolae Ceaușescu, Vizite externe

Aspect de la sosirea delegației sovietice conduse de Leonid Ilici Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S. (Aeroportul Otopeni, noiembrie 1976)

A.N.I.C., Fond C.C. al P.C.R., Albume foto, Nicolae Ceaușescu, Primiri

*Întâlnirea lui Ivan Bodiul cu Vasile Marin, secretar al C.C. al P.C.R.
(Chișinău, septembrie 1979)*
Arhiva personală Vasile Buga

*Cosmonauții Dumitru Prunariu, Alexei Leonov și Leonid Popov în vizită la Casa
prieteniei româno-sovietice din București (iunie 1981)*
Arhiva personală Vasile Buga

*Dineu oficial în onoarea delegației sovietice condusă de Mihail Gorbaciov
(București, mai 1987)*

A.N.I.C., Fond C.C. al P.C.R., Albume foto, Nicolae Ceaușescu, Primiri

Întâlnirea lui Mihail Gorbaciov cu locuitori ai Capitalei (mai 1987)

A.N.I.C., Fond C.C. al P.C.R., Albume foto, Nicolae Ceaușescu, Primiri

În vizită la magazinul alimentar din Cartierul Berceni (mai 1987)
A.N.I.C., Fond C.C. al P.C.R., Albume foto, Nicolae Ceaușescu, Primiri

Întâlnirea dintre Nicolae Giosan, președintele M.A.N., și Andrei Gromîko, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. (București, mai 1988)
A.N.I.C., Fond C.C. al P.C.R., Albume foto, Primiri